

DORA JURAS
učenica, 18 godina
XI. gimnazija, Zagreb

Što mi donosi Europska unija

Uskoro ću napuniti osamnaest godina, i to bi trebalo biti vrijeme kada bih trebala znati što mislim učiniti sa svojim životom. Dapače, to bi trebalo biti i vrijeme kada bih trebala moći procijeniti za koga ću glasati, koga želim vidjeti u fotelji premijera, predsjednika Sabora, u ministarskim foteljama. Dakako, život je sasvim drukčiji od onoga što podrazumijevaju zakoni, i ja, sa svojih osamnaest, nipošto sa sigurnošću ne mogu reći što ću biti, a još manje što želim da budu drugi i gdje da sjede.

Mogu samo imati svoju listu želja, onakvu koja se može nadopunjavati, mijenjati, koja je podložna mojim raspoloženjima, vremenu, uvjetima izvan mene, ali i u meni. Dakle, recimo da otprilike znam što želim biti, ali, nažalost, ne znam hoću li u tome uspjeti.

Mogu reći i to da znam da ću se truditi i da ću učiti, iako nisam posve sigurna da će mi to omogućiti uspjeh. Ne želim biti od onih koji unaprijed osuđuju druge za svoje propuste ili neuspjehe, pa ipak, pomalo strahujem da je previše onih koji žele isto što i ja, ali možda, pritom, i poznaju nekog strašno važnog koji im u tome može uspjeti, a kojega ja neću imati priliku sreći.

Drugim riječima, želim uspjeti, ali ne želim to učiniti "preko veze". Nipošto ne želim da to umjesto mene učine moji roditelji, kao i što nipošto ne želim da jednog dana počnem razmišljati o tome što bih bila da nije bilo njih. Oni, dakako, jesu važni u mom životu, ali ga ne mogu i ne smiju živjeti umjesto mene.

Iako ću uskoro napuniti tek osamnaest, više nisam tako lakovjerna da mislim da će se sve riješiti samo do sebe, da će me mama poljubiti i «sve će biti dobro». Upravo zato vjerujem da netko, ovakvima poput mene, može pomoći tamo gdje nam najviše treba. A to je da me netko uvjeri da ću život provesti u zemlji u kojoj mi «osoba za vezu» neće biti potrebna ako imam talent, ako imam želju i znanje, ako sam spremna na trud.

Političari bi to što ja priželjkujem vjerojatno nazvali nekim nazivom koji bi u sebi sadržavao riječ «transparentno», a meni je draže poslužiti se mnogo običnijim terminom – «pošteno». Sasvim sam sigurna da je Hrvatska u praksi još uvijek daleko od Hrvatske na papiru, i snažno želim da se one brzo, što brže, dok sam još mlada i dok još vjerujem u život, uistinu približe. To je osnovno što očekujem od ulaska moje zemlje u Europsku uniju. Ne glorificiram Uniju kao savršenu zajednicu dobrih ljudi koji nemaju poroka. Nipošto! U njoj vidim, i želim vidjeti, samo zajednicu u kojoj se zakoni poštivaju striktno, u kojoj su zakoni obvezujuć za sve, u kojoj su svi jednaki, ili, barem, «jednakiji» nego što smo sada.

Ne mislim da će nam ulazak u Uniju čarobnim štapićem otkloniti sve probleme, nego samo omogućiti da sami stvorimo uvjete u kojima ćemo se osjećati sigurnije, u kojima ćemo moći reći što mislimo, bez da za izgovoreno snosimo posljedice, u kojima će rad svakoga čovjeka biti priličnije nagrađen i tretiran.

Ne, ne priželjkujem zemlju u kojoj će svi ljudi biti isti, jer to uistinu nisu i ne mogu biti, ali, svakako, priželjkujem državu jednakih mogućnosti. Onu u kojoj će ljudi koji su za jednu kunu kupili tvornice, radnike potjerali na ulicu, a potom tvornice i tvrtke prodati za milijune biti osramoćeni. Onu u kojoj se njihovim nečasnim poslovima neće baviti samo novinari i mediji nego institucije države, oni koji su plaćeni da to čine i oni kojima ćemo, nadam se, jednoga dana, početi vjerovati.

Želim zemlju u kojoj mi na neka pitanja odrasli i stariji neće moći odgovarati da u životu nema pravde, da nema poštenja i da nema kazne za loša djela. U kojoj nedostatak poštenja nitko neće moći zaogrnuti u plašt domoljublja, i kojoj ću, jednog dana, mirno moći prepustiti budućnost i svoje buduće djece.

Imala sam sreću ili nesreću da se rodim u jednoj zemlji, da preživim rat i odrastam u drugoj zemlji, da steknem prijatelje, da čitam, pišem, volim i igram se. Željela bih imati i sreću da u još boljoj zemlji završim svoje školovanje, da radim i da svojim radom mogu steći dovoljno za dostojan život. Ne priželjkujem veliko materijalno bogatstvo, nego sigurnost, mogućnost izbora, šansu da utječem na svoju sudbinu.

Želim raditi puno, ali ne želim biti isključivi rob rada. Današnja Hrvatska, pišu novine, zemlja je ljudi koji rade mnogo više od njihovih roditelja, zadužuju se iznad svojih mogućnosti i dalje, čini mi se, nisu pretjerano sretni. Žele više, osjećaju nepravdu, misle da su se rodili u krivo vrijeme i da je onima prije njih bilo bolje, kao što će biti i onima poslije – nama.

Europska unija trebala bi nam omogućiti i da slobodno putujemo, da ne zastajemo na granicama koje u 21. stoljeću više ne bi trebale imati posebnog smisla, omogućiti nam da surađujemo, da se družimo, da se upoznajemo.

Naravno, ne mislim da ulazak u Uniju znači brisanje svega nacionalnog, autentičnog i posebnog u nama. Želim da i nakon ulaska zadržimo ono što valja, što je dobro i vrijedno, ali, jednako tako da odbacimo tradicije koje nikome ne koriste, i kojima se ne možemo dičiti.

Svaki narod i svaka zemlja, po mom skromnom mišljenju jedne osamnaestogodišnjakinje, najbolje se može dičiti svojom mladošću. Novim naraštajem koji neće provesti život pričajući o Bleiburgu i Jasenovcu, koji će zaboraviti na ratove i neće priželjkivati ništa tuđe. Mladošću koja će živjeti u slozi sa susjedima, ma koliko se od njih razlikovala, i za koju razlike neće biti zidovi nego mostovi koji ih spajaju.

Moje želje sasvim su prosječne. Želim sasvim običnu obitelj, želim zdravlje i pravo na brigu države o meni. Ne da bih se ja mogla opustiti i čekati da moje probleme riješe drugi, nego da bih mogla vjerovati.

Nedostatak povjerenja upravo je ono što nam, po mom, doduše, neiskusnom mišljenju, najviše nedostaje. Želim živjeti u zemlji u kojoj iza tuđih riječi neću morati tražiti skrivenu nakanu, u kojoj će teorije zavjera postati prošlost, i u kojoj ćemo se, umjesto time, baviti životom, radom, ljubavlju, prijateljstvom.

Možda je ovaj moj esej pomalo zbrkan i pretjerano naivan. Možda je moja želja da Hrvatska i službeno postane dio zapadne, a još više europske demokracije, naivna vjera u bolje sutra koje ne mora nužno doći.

Ipak, čini mi se da je drugi mogući izbor ostanka na rubu Unije – lošija varijanta. Iako inače nisam pristalica teorije da je nešto, ako je dobro za druge, dobro i za mene, ideja ujedinjenja zvuči mi dovoljno realno, a opet dovoljno idealistično da u nju mogu vjerovati.

Vjerujem da će moj život, među ostalim i zahvaljujući ulasku Hrvatske u Uniju biti ispunjen pravima za koja su moji roditelji bili zakinuti, i zakinut za kompromise na koje su oni morali pristajati. Nadam se i vjerujem da će moje želje i potrebe ostati slične i onda kad ne budem više imala osamnaest.